

hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXXIII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, MAREC 2023

Prioritou rozpočtu bude aj v tomto roku školstvo

Knižnice ponúkajú dobrodružstvo, romantiku i poučenie. Čo si vyberiete?

Fašiangový karneval potešil a rozosmial malých aj veľkých

Z obsahu čísla:

Aká je práca starostu krátko po nástupe do funkcie? Čo ho prekvapilo príjemne či nepríjemne, aké ciele si kladie? Matúš Čupka hovorí o svojich prioritách a skúsenostiach z prvých sto dní v kresle starostu.

Čítajte na strane 5

Cesta do školy v rušnej premávke je pre malých žiakov často výzvou. Dve novomestské školy sa stali súčasťou celomestského projektu na zvýšenie bezpečnosti detí.

Viac sa dozviete na strane 7

Obyvatelia Legiodomov si uvedomujú hodnotu domov stvárnených významnými slovenskými architektmi Dušanom Jurkovičom a Jánom Paclom. Miestna komunita si pripomenula históriu a spomínala na spoločne prežité roky.

Na strane 12

Pohyb je zdravý a pre správny vývoj detí nevyhnutný. Ako však pripraviť najmenších športovcov na pobyt v kolektíve a dodať im odvalu v začiatkoch?

Rady trénerov a odborníkov nájdete na strane 14

Nedeľa je čas oddychu, no ešte lepšie je, keď ho rodina strávi spolu a aktívne. Mestská časť pripravila program pravidelných nedeľných podujatí, ktoré sú zamerané na zaujímavý program pre malých aj veľkých. Stačí si len vybrať!

Viac na strane 16

Valentína sme oslávili v rytme swingu! Atmosféru tanečného večera v Stredisku kultúry zachytil Rudolf Baranovič

Pracujeme pre vás

**Miestny úrad
Bratislava Nové-Mesto**

Junácka 1
832 91 Bratislava

Tel.:

02 / 49 253 512
02 / 49 253 179

Stránkové hodiny

Pondelok:

8.00 – 12.00 h a 13.00 – 17.00 h

Streda:

8.00 – 12.00 h a 13.00 – 17.00 h

Piatok:

8.00 – 12.00 h

podatelna@banm.sk

www.banm.sk

Vaše podnety:

odkazprestarostu@banm.sk

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,

IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,

Junácka 1, 832 91 Bratislava,

tel.: 02/49 253 241

redakcia: hlas@banm.sk

www.banm.sk/casopis/

Mesačník, dátum vydania 1. 3. 2023.

Výkonná redaktorka: Ing. Jana Škutková.

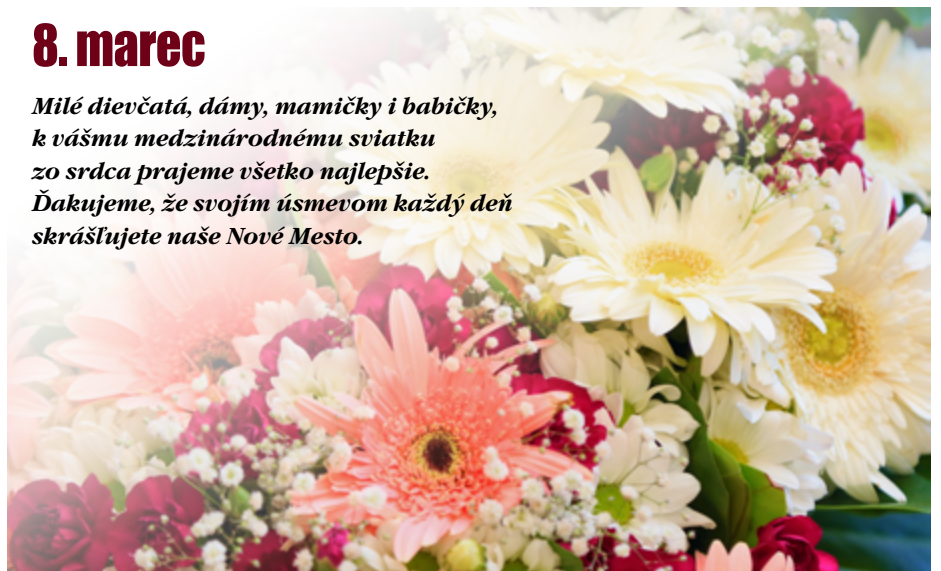
Grafická úprava: Martin Lovas.

Číslo 3/2023.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

8. marec

*Milé dievčatá, dámy, mamičky i babičky,
k vášmu medzinárodnému sviatku
zo srdca prajeme všetko najlepšie.
Ďakujeme, že svojím úsmevom každý deň
skrášujete naše Nové Mesto.*

Prioritou rozpočtu bude aj v tomto roku školstvo

Na treťom zasadnutí Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, ktoré sa konalo 7. februára, prerokovali poslanci niekoľko mimoriadne dôležitých bodov. Zásadný význam má schválenie rozpočtu mestskej časti na rok 2023.

Novomestská samospráva bude hospodáriť s viac ako 42 miliónmi eur

V roku 2023 bude bratislavské Nové Mesto hospodáriť so sumou 42 112 049 eur, pričom najväčšie investičné aktivity čakajú mestskú časť v oblasti vzdelávania. Rozpočet podporilo 21 poslankýň a poslancov z 22 prítomných členov poslaneckého zboru.

Vedenie mestskej časti predložilo poslankyniam a poslancom

vyrovnaný rozpočet. Jeho súčasťou sú aj veľké investičné projekty, či už dlho očakávaná revitalizácia Račianskeho mýta alebo rekonštrukcia vnútrobloku Ľudového námestia. Vďaka schválenému rozpočtu je tiež možné pokračovať v rekonštrukciách základných a materských škôl.

Investície v oblasti školstva tvoria polovicu rozpočtu. V bežných výdavkoch to na chod základných a materských škôl predstavuje 13 375 445 eur a pri investíciách ide o takmer 10 miliónov eur (9 825 370 eur).

Rozpočet a novomestská samospráva ráta s revitalizáciou parku Račianske mýto, ktorá bude hradená z prostriedkov Operačného programu Kvalita životného prostredia. Revitalizácia sa dotkne spevnených plôch, pribudne nový mobiliár či hracie prvky, ale zrealizujeme aj vodozádržné opatrenia.

Ďalšou akciou spolufinancovanou zo zdrojov EÚ je komplexná revitalizácia vnútrobloku a detského ihriska na Ľudovom námestí. Spolufinancovanie Nového Mesta na revitalizácii je 5%, čo predstavuje sumu 17 500 eur. Projekt je podporený z programu REACT EU. Z toho istého programu je financovaná investícia do vnútorného vybavenia strediska kultúry na Vajnorskej ulici a knižnice na Pionierskej ulici.

Poslanci prijali zrealnenie poplatkov za materské školy

Poslanci hlasovali tiež o novom všeobecne záväznom nariadení o výške príspevku v materských školách. V materských školách, ktorých zriaďovateľom je Nové Mesto, budú rodičia po novom prispievať na náklady sumou 75 eur mesačne.

„Napriek enormnej snahe uchrániť obyvateľky a obyvateľov Nového Mesta pred zvyšovaním akýchkoľvek poplatkov, sme museli pristúpiť k zrealneniu čiastočnej úhrady nákladov v materských školách. Ak chceme zachovať štandard služieb, ktoré samospráva poskytuje, tak poplatky musia byť jednotné. Pripomínam však, že aj v novom všeobecne záväznom nariadení ostáva možnosť individuálneho posúdenia odpustenia poplatkov,“ vysvetlil krok samosprávy starosta mestskej časti Matúš Čupka.

Do trinástich novomestských materských škôl chodí dovedna 1 067 detí, z toho 443 detí navštevuje škôlku v rámci povinného predprimárneho vzdelávania, teda poplatky sa ich netýkajú.

Úpravou prešli aj poplatky v jedálňach základných a materských škôl. Finančné pásmo za stravu (3) ostalo rovnaké, no je aktualizované cenami na nákup potravín stanovenými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Schválené bolo zvýšenie réžie na stravu, a to zo 7 eur na 12 eur mesačne. Poplatky za školský klub detí ostali v rovnakej výške. Naša mestská časť sa tak pripojila k nepopulárnym krokom, ktoré musia v posledných mesiacoch samosprávy podstúpiť.

Mestská časť pripraví nové územné plány zón

Poslanci podporili návrh na obstaranie dvoch nových územných plánov zón v oblasti Podhorského pásu, rovnako návrh na aktualizáciu územného plánu zóny Tehelná. Existujúce územné dokumenty sú staré desiatky rokov a nie sú v súlade s nadradeným územným plánom hlavného mesta.

„Kvalitne spracované územné plány zón sú nevyhnutným podkladom pre rozvoj mestskej časti. Dávajú nám do rúk silný nástroj na boj s neželanou výstavbou, avšak treba ich udržiavať v aktuálnom stave. Územný plán zóny Tehelná je od roku 2003 nedotknutý. Medzitým prišli zmeny v legislatíve, ale aj vo vlastných vzťahoch a objavili sa nové nároky a požiadavky na štruktúru občianskej vybavenosti v tejto zóne,“ zhrnul výsledok preskúmania Územného plánu zóny Tehelná zástupca starostu Martin Vlačík.

Okrem aktualizácie dvadsaťročného územného plánu zóny Tehelná poverili poslanci miestneho zastupiteľstva starostu mestskej časti aj obstaraním Územného plánu zóny Podhorský pás – Pod Strážami a Územného plánu zóny Podhorský pás – Vtáčnik / Briežky. Pôvodný územný plán nezodpovedá aktuálnym podmienkam v tomto území a potrebám jeho rozvoja.

Veronika Bauch, snímky Jana Plevová

Zmeny v poslanceckých laviciach

Vzhľadom na to, že poslanci Ing. Jakub Mrva a Ing. Ivan Drgoň sa svojho poslanceckého mandátu vzdali, po zložení poslanceckého sľubu sa novými členmi miestneho zastupiteľstva stali Mgr. Darina Timková a Mgr. Adam Markuš.

Mgr. Darina Timková bude členkou Miestnej rady mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, predsedníčkou komisie pre školstvo a vzdelávanie, sobášiacou poslankyňou, zástupkyňou obce v školských radách Základnej školy s materskou školou Jeséniova 54 a Základnej školy s materskou školou, Cádrova 23.

Tel.: 0905 437 370

E-mail: timkova.darina@gmail.com

Mgr. Timková pôsobí v gesčnom okrsku číslo 16,

ktorý zahŕňa volebný okrskok č. 32 a 33:

Bárdošova: 1, 2 A, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 19

Ďurgalova: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16

Hroznová: 1, 3 A, 4, 5, 6, 8

Jahodová: 3, 5 A, 7, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23

Jakubíkova: 10, 12, 14

Jelšová: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12

Ladzianskeho: 6, 8, 10, 12

Pražská: 2, 2 B, 2 C, 4, 8

Royova: 1, 2, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 29 A, 31, 35, 35 A, 37

Stromová: 3, 5, 7, 15, 17, 19, 20, 21, 23, 25

Uhrova: 1, 1 A, 1 B, 1 D, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 16, 22, 24, 26

Višňová: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 7 A, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21

Mgr. Adam Markuš bude pôsobiť ako predseda komisie finančnej, pre správu a nakladanie s majetkom mestskej časti, sobášiaci poslanec, zástupca obce v školských radách pre Základnú školu s materskou školou, Za kasárňou 2.

Tel.: 0903 589 938

E-mail: adam.markush@gmail.com

Mgr. Markuš sa stal miestnym poslancom v gesčnom okrsku č. 4, ktorý zahŕňa volebný okrskok č. 10 a 11:

Bartoškova: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10

Budyšínska: 1

Česká: 4, 5, 6, 7, 7 A, 8, 9, 11, 13, 17, 19, 21, 23

Kalinčiakova: 8, 15, 17, 19, 21, 23, 25

Kukučínova: 16

Osadná: 1, 2, 3

Plzenská: 4, 9, 11

Pri starej prachárni: 1, 3, 5, 7, 9, 13, 15

Robotnícka: 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18

Športová: 1, 5, 7

Trnavská: 25, 27

Vajnorská: 22, 24, 26, 28, 30, 32

Budúcich prváčikov zapíšu školy v polovici apríla

Zápis detí do prvých ročníkov základných škôl na školský rok 2023/2024 sa tohto roku uskutoční

- v piatok **14. apríla 2023 od 14.00 hod. do 18.00 hod.**
- a v sobotu **15. apríla 2023 od 8.00 hod. do 12.00 hod.**

Zákonný zástupca je **povinný** zapísať do základnej školy dieťa, ktoré do 31. augusta 2023 dovŕši 6. rok veku. Nakoľko administratívne spracovanie zápisu vyžaduje na dokumentoch podpis oboch zákonných zástupcov, je potrebné aby dieťa sprevádzali na zápise obaja rodičia. V prípade, že tak z váž-

ných dôvodov nemôžu urobiť, prítomný rodič predloží čestné prehlásenie o okolnostiach, ktoré tomu bránia (podrobné informácie a vzor prehlásenia nájde na webstránke konkrétnej školy).

O prijatí dieťaťa do základnej školy rozhoduje jej riaditeľ, ktorý rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa vydá do 15. júna 2023.

Všeobecne záväzné nariadenie (ďalej „VZN“) č. 2/2020 určuje osem školských obvodov základných škôl pre zápis detí na plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto podľa miesta trvalého bydliska. Toto VZN s rozdelením jednotlivých školských obvodov je zverejnené na webstránke mestskej časti: <https://www.banm.sk/16982-sk/vseobecne-za-vazne-nariadenia/>.

Podrobnosti o konaní zápisu zverejnia základné školy na svojich webových stránkach v druhej polovici marca.

ZŠ s MŠ, Cádrova 23

<https://zscaba.edupage.org/>

ZŠ s MŠ, Česká 10

www.zsceska.sk

ZŠ s MŠ, Jeséniova 54

www.zsjesenioba.edu.sk

ZŠ s MŠ, Kalinčiakova 12

www.skolakalina.sk

ZŠ s MŠ, Odborárska 2

www.zsodborba.edu.sk

ZŠ s MŠ, Riazanská 75

www.zsriazanska.sk

ZŠ s MŠ, Sibírska 39

www.sibirska.sk

ZŠ s MŠ, Za kasárňou 2

www.zakasarnou.sk

Školský úrad Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto
Snímka Jana Plevová

Matúš Čupka: K práci starostu mám veľký rešpekt...

V marci uplynie prvých 100 dní od chvíle, keď do kresla starostu bratislavského Nového Mesta zasadol Mgr. Matúš Čupka. Ako ich prežil, čo ho prekvapilo, potešilo či zarmútilo v tejto náročnej funkcii? Pozhovárali sme sa s ním o práci a plánoch, očakávaniach, ale aj o tom, ako nové poslanie ovplyvnilo jeho osobný život.

Môže sa človek na prácu starostu vopred pripraviť?

Neexistuje na to škola ani kurz, človek musí využiť svoje skúsenosti a popritom sa naučiť veľa nového. Vždy som mal záujem o veci verejné, preto som sa venoval aktivitám pre komunitu. Spočiatku najmä v občianskom združení Cyklokoalícia, neskôr sme s bratom založili Zelenú hliadku, kde som nazbieral prvú časť skúseností. Druhú časť predstavujú štyri roky v pozícii vedúceho oddelenia životného prostredia a dopravy na miestnom úrade v Rači. Mal som teda na veci najprv pohľad občana a potom som ich skúsil ovplyvňovať „zvnútra“. Napriek tomu ma mnohé prekvapilo a potvrdilo sa mi, že k funkcii starostu musím mať rešpekt.

Na čele novomestskej radnice ste strávili prvé tri mesiace. Čo vás prekvapilo po príchode na miestny úrad?

Príjemným prekvapením pre mňa bolo, že som tu našiel množstvo kolegov, ktorí pracujú veľmi dobre, skutočne im záleží na ich práci a zlepšovaní života v mestskej časti. To vnímam veľmi pozitívne.

Samozrejme, bolo aj nepríjemné prekvapenie, a to je miera, akou sa zásahy štátu prejavili na fungovaní hospodárenia mestskej časti. Všetci počúvame, že situácia je zlá, ale pohľad zvnútra je intenzívnejší. Veľakrát sme si s kolegami povedali, že by sme radi niečo spravili, ale musíme šetriť.

Krátka pracovná porada so zástupcami starostu. Vľavo Martin Vlačíky, v strede Pavol Troiak

Aké sú vaše ciele v najbližších mesiacoch, prípadne v dlhšom časovom období?

Prioritou je čo najskôr uchopiť celú pracovnú agendu, efektívne zorganizovať prácu všetkých oddelení miestneho úradu. Aby sme nadviazali na to dobré a pracovali na ďalšom rozvoji. Máme pripravený plán, ktorý zahŕňa revitalizáciu parku na Račianskom Mýte, detského ihriska na Ludovom námestí, a tiež veľké investície ako je výstavba materskej školy Teplická a rozšírenie kapacity škôl na Cádrovej a Odborárskej ulici, či už nadstavbou alebo výstav-

bou nového pavilónu. Chceme však už aj v tomto období prísť aj s vlastnými novinami a zlepšeniami, najmä v prípade, že nevyžadujú rozsiahle investície. Takým je napríklad program novomestských rodinných nedieľ. Pracovníci oddelenia kultúry ho pripravili na víkendy, aby rodičia či starí rodičia mohli tráviť zmysluplný čas s deťmi v kultúrnych aj športových zariadeniach mestskej časti.

Ako ste spokojný s prijatým rozpočtom, bude stačiť na prácu a plány?

Rozpočet na rok 2023 je výsledkom práce mnohých kolegov. Som im vďačný, že ho pripravili v krátkom čase a ďakujem poslancom, že podporili návrh napriek tomu, že je skromný. Jeho súčasťou sú len spomínané rozbehnuté investičné akcie z externých zdrojov. Zvyšok rozpočtu ráta s podobnými sumami ako pred rokom. Napriek tomu nechceme len „svietiť a kúriť“, už na rok 2024 pripravíme aj nové aktivity. Budeme mať lepší prehľad a čas na plánovanie, mnohé projekty už budú dokončené. Môžeme sa potom pustiť do priorit a zlepšení, o ktorých sme s voličmi hovorili v kampani. Bude to najmä rozvoj parko-

vacej politiky, po ktorom volajú obyvatelia z okolia Pokroku a Kramárov, ale aj adaptácia mesta na meniacu sa klímu. Potrebujeme investície do verejných priestorov, aby sme sa tu cítili príjemne a bezpečne.

Vidíte niekde možnosti šetrenia, dokáže mestská časť získať dodatočné zdroje?

Pri získavaní financií komplikujú situáciu externé faktory, tento rok končí rozpočtové obdobie EÚ, to je už málo času na prípravu nových projektov. Ani šetreniu sa nevyhneme, sledujeme vývoj v rozpočtových kapitolách a s miestnym zastupiteľstvom máme dohodu, že v apríli aj v júni mu predložíme aktualizovaný návrh rozpočtu a navrhujeme presuny zdrojov podľa potreby.

Opatrenia vlády výrazne ukrojili zo zdrojov, s ktorými hospodária samospráva. Existujú možnosti zvrátiť tento proces, využijete spoločný postup?

Rozprávame sa s ostatnými starostami bratislavských mestských častí, a tiež v rámci Združenia miest a obcí Slovenska. Nie sme spokojní s postupom vlády, destabilizuje naše hospodárenie. Pripravujeme viacero hromadných akcií, ktorými chceme zvrátiť niektoré rozhodnutia štátu a zabrániť ďalším negatívnym vplyvom v budúcnosti.

Aké otázky voličov sú pre vás najťažšie, ktoré ich problémy vás ťazia najviac?

Najviac pripomienok a sťažností dostávam na stavebný úrad, ľudia nie sú spokojní s rýchlosťou vybavenia ich požiadaviek. Vysvetľujeme, že situácia a záťaž v personálnej rovine je za hranicami možnosti. Máme otvorené pracovné pozície, veľa spisov a pracovníci objektívne nie sú schopní urobiť viac. Snažíme sa posilniť kapacitu odbornú aj osobnú, no priznávam, nie je to jednoduché.

V sociálnej oblasti ma trápia naše bytovky na Bojníckej, kde je situácia priam dramatická. Je to dlhodobý systémový problém, nedá sa zvládnuť rýchlo, postupne však pracujeme na zlepšení.

Veľa diskusií sa týka dopravy, ide o rozvoj parkovacej politiky a zvyšovania bezpečnosti, najmä pre našich najmenších. Je to dlhodobý proces a možno budú potrebné aj radikálne zmeny, zmena v správaní rodičov a komunity. Musíme sa oprieť o reálne dáta a argumenty, keďže dopravnú situáciu vníma každý z nás subjektívne.

K príjemným pracovným povinnostiam starostu patrí aj sobášenie

Čo by ste chceli, aby si ľudia spájali s vašou prácou aj po rokoch?

Veľmi by som si priaľ, aby ľudia považovali Nové Mesto za mestskú časť, kde sa dejú dobré veci, zavádzajú inovácie. Kde ľudia cítia, že samospráva stojí pri nich a chcú tu bývať. Ak by sa im tento pocit spojil s mojim starostovaním, bol by som veľmi spokojný.

Je tu aj iná stránka vecí, na ktorej mi záleží. Chcel by som zlepšiť imidž samosprávy, aby obyvatelia vnímali prácu v komunále ako pozitívne poslanie. Občas sa cez prsty pozerajú na zamestnancov úradu a jeho organizácií (knížnica, stredisko kultúry či EKO-podnik VPS). Ale našim ľuďom na práci záleží, chcú robiť niečo pozitívne. Je to zmysluplná, zaujímavá práca a verím, že môže byť aj „cool“.

Život prináša nečakané zvraty, v poslednom čase sme mali krízovú situáciu spôsobenú covidom, vypukla vojna, prišli energetické krízy... Čo sa v takých chvíľach deje na úrade?

Prešiel som si týmito situáciami v Rači, tamojší starosta Michal Drotován mal pravidelné porady krízového alebo operatívneho tímu. Je potrebné rýchlo vyhovieť rôznym požiadavkám – zorganizovať testovanie, postarať sa o utečencov a riešiť mnohé ďalšie problémy. My ako členovia tohto tímu sme potom koordinovali úlohy s oddeleniami. Bolo to veľmi náročné, ale život je v takýchto chvíľach dynamický a v mnohých kolegoch sme objavili skrytý poklad. Prajem si, aby sme to nemuseli riešiť, ale ak

bude nutné, týmto spôsobom veci zvládneme. Nežijeme izolovane, dnes dokážeme rýchlo komunikovať, máme sociálne siete... Samozrejme, na človeka v rozhodujúcej pozícii vplýva aj jeho okolie, ľudia dávajú najavo názory a predstavy o fungovaní vecí a tie musí brať do úvahy. V konečnom dôsledku robím rozhodnutia opreté o čísla a odborné posudky, niekedy aj politické rozhodnutia, ktoré môžu mať pozitívne aj negatívne dôsledky. Pre mňa je podstatné riešiť aktuálne problémy zodpovedne a pritom si stále uvedomovať, že samospráva musí mať rešpekt k svojim obyvateľom.

Diskutujete o svojej práci s priateľmi či rodinnými príslušníkmi? Musíte im niektoré svoje kroky vysvetľovať? Veď práve blízki ľudia môžu byť najkritickejší?

Neviem, či je to šťastie alebo smola (smiech), že obaja rodičia pôsobili v komunálnej politike, i keď na nevolených pozíciách. Pri rôznych príležitostiach a rodinných stretnutiach hovoríme o fungovaní mestskej časti, počúvam otvorené názory a diskutujeme o mojej práci. Deti sú ešte malé, neprežívajú to, tým len občas zamávam z okna svojej pracovne na úrade. Ale starší syn si už uvedomuje, že nás ľudia poznajú, sme viac na očiach a musí dodržiavať pravidlá, ktoré si možno spolužiaci ani neuvedomujú. Občas spolu chodíme na podujatia a deti si všimajú, že otec má mikrofón v ruke. Avšak čas na hlbšie rozhovory a výchovu ešte len príde.

*Zhovárala sa Jana Škutková
Snímky Jana Plevová*

Do školy pešo, na bicykli alebo na kolobežke – predovšetkým bezpečne!

Súčasťou mestského projektu na zvýšenie bezpečnosti detí sú aj dve novomestské základné školy.

V Bratislave denne smeruje do materskej, základnej alebo strednej školy viac ako 85 000 detí.

Keďže v okolí škôl vznikajú dopravné zápchy, situácia je neprehľadná a deťom hrozí dopravná nehoda, veľká časť rodičov vozí svoje deti autom aj napriek tomu, že bývajú len pár minút od školy. Hlavné mesto v partnerstve s organizáciou UNICEF realizuje projekt Ulice pre deti, ktorý má po úspechu pilotného projektu na ZŠ Tbiliská už v priebehu tohto roka zlepšiť bezpečnostnú situáciu v okolí ďalších desiatich škôl. Sú medzi nimi aj ZŠ Za kasárňou a ZŠ Riazanská, kde sú v našej mestskej časti dopravné problémy najvypuklejšie.

„Priestor pred školami by mal byť funkčný, bezbariérový a bezpečný pre všetky deti, aby sa v ňom mohli bez problémov pohybovať,“ je presvedčený primátor Vallo. Odborníci z Metropolitného inštitútu Bratislava vybrali vhodné školy, a to aj na základe dopravnej situácie či stavu verejných priestorov. Jedným z kľúčových kritérií bol počet školákov, ktorí prišli z Ukrajiny. Do budúca má mesto v pláne realizovať projekt aj na ďalších školách.

a najmä bezpečný verejný priestor. Sami na sebe, už ako dospeláci, vieme posúdiť, ako pocit bezpečnosti dokáže pozitívne ovplyvniť náš vzťah k okoliu,“ zhodnotil starosta Nového Mesta Matúš Čupka.

Pred realizáciou samotného projektu uskutočňuje Metropolitný inštitút Bratislava prieskum medzi žiakmi a rodičmi, aby zistil ich aktuálne potreby a prebudil v nich záujem o verejný priestor. Na všetkých 10 školách dôjde ku krátkodobým aj dlhodobým zmenám v doprave. Napríklad sa zníži maximálna povolená rýchlosť v úseku pred vstupom do školy, osadia sa prvky na upokojenie dopravy, prípadne sa pristúpi k opatreniam, ktoré zlepšia viditeľnosť detí na priechodoch pre chodcov. „Našu školu navštevuje 850 žiakov, dopravný ruch v okolí je ráno obrovský,“ hovorí riaditeľka ZŠ s MŠ Za kasárňou PaedDr. Monika Hulenová. „Spolupracovať s magistrátom a MIB sme začali už začiatkom školského roka, zapájajú sa žiaci, rodičia, pedagógovia aj zástupcovia mestskej časti.“

Juraj Hurný z MIB prezentoval rodičom a pedagógom výsledky prieskumu a ďalšie kroky v škole Za kasárňou

neboli pasívni, upozornili na konkrétne problémy. Deti prichádzajú aj zďaleka, využívajú dve električkové a niekoľko autobusových liniek, obchádzajú priechod pre chodcov, ktorý je z ich pohľadu umiestnený neprakticky. V jarnom období odborníci zozbierajú a vyhodnotia dotazníkové prieskumy, vytvoria fokusové skupiny a zapoja do komunikácie aj školákov. Aké by to bolo, keby ulica v určitých časoch patrila deťom, chcú verejnosti ukázať na komunitnej akcii, ktorú v spolupráci so školou pripravujú počas apríla.

Kým Za kasárňou sa už diskutuje o organizácii akcií, v základnej škole na Riazanskej je projekt zatiaľ v štádiu príprav a konkrétne kroky dohodnú v najbližších týždňoch.

Po tom, ako sa na školách dokončia všetky navrhnuté zásahy, MIB uskutoční záverečný prieskum s deťmi, učiteľmi aj rodičmi, aby overil, do akej miery sa zlepšila situácia v okolí školy. Popri zveľadení verejného priestoru a vyššej bezpečnosti sa dá predpokladať aj lepšie začlenenie detí z cudziny do nového prostredia a zdravotné benefity z pohybu. Jana Škutková

Snímky Jana Plevová a Jana Škutková

Dopravná situácia pred školami je ráno neprehľadná

Nepôjde však len o zásahy vo verejnom priestore, priradnú participatívne aktivity, do tvorby projektu sa zapoja deti, počíta sa s osvetou a vzdelávaním, aby sa zlepšilo povedomie o zdravom životnom prostredí a zvýšila sa inkluzívnosť prostredia. „Pre UNICEF je táto spolupráca investíciou do blaha a začlenenia všetkých detí, bez ohľadu na to, či sú slovenské, ukrajinské, a taktiež bez ohľadu na ich sociálne postavenie, pôvod alebo schopnosti,“ dodáva Michaela Bauer, UNICEF koordinátorka pre núdzové situácie na Slovensku.

„Je pre nás kľúčové, že aj novomestské školy sa dostali do výberu základných škôl, ktoré ponúknu žiakom kvalitný

Cesta do školy je na kolobežke rýchlejšia

Po zmapovaní situácie a prvotnom prieskume sa 8. februára uskutočnilo v škole Za kasárňou stretnutie, kde zástupca MIB Juraj Hurný predstavil rodičom a pedagógom najbližšie kroky. Účastníci

Dobrodružstvo, romantika, poučenie i príbehy, v knižnici nájdete viac, než by ste čakali

Aj keď novomestská knižnica už oslávila 65. výročie svojho vzniku, podľa bohatého pracovného programu je to skôr aktívna mladá dáma. Pripravuje rozmanité komunitné aktivity od práce s najmenšími deťmi a školákmi cez čítania a stretnutia s autormi, prednášky, hudobné aj výtvarné podujatia až po športové krúžky. Prijmite naše pozvanie a presvedčte sa, že v nej môžete stráviť hodnotný čas v najlepšej spoločnosti.

Sieť pobočiek sa premyslene budovala tak, aby boli dostupné vo všetkých lokalitách mestskej časti. A tak majú ku knihám blízko aj obyvatelia oblastí, kde iná ponuka kultúrnych či spoločenských podujatí chýba. Preukaz v cene štyroch eur pre dospelých a dvoch eur pre deti platí do všetkých novomestských pobočiek.

Knižnica Bratislava-Nové Mesto, Pionierska ul. 12

Centrála novomestskej knižnice slúži obyvateľom už viac než štyri desaťročia, jej služby sa však mnohokrát rozšírili a držia krok s modernou dobou. „Okrem riaditeľstva a úsekov služieb, nákupu a spracovania literatúry tu máme rozsiahle oddelenie beletrie a tiež špeciálne oddelenia s ponukou dokumentov a služieb, ktoré sa na ostatných pobočkách nenachádzajú,“ hovorí riaditeľka knižnice Mgr. Jana Sedláčková a dopĺňa podrobnejšie informácie o tom, čo všetko u nich nájdete:

- Kabinet cudzojazyčnej literatúry ponúka knihy v anglickom, nemeckom, francúzskom, maďarskom aj ruskom jazyku. Najnovšie prírastky sú v čoraz žiadanejšej ukrajinštine.
- Hudobný kabinet v retro štýle má unikátnu zbierku približne 5 000 ks hudobných nosičov od šelakových, cez klasické vinylové SP, EP, LP platne, MG kazety, VHS kazety, CD a DVD s možnosťou prehrávania na pôvodných zariadeniach.
- Špeciálne oddelenie sci-fi, fantasy a mysterióznych kníh priťahuje čitateľov obľubujúcich tento žáner.
- Oddelenie odbornej literatúry so študovňou pre verejnosť má prístup k informačným technológiám a zdrojom, kde môžete požiadať o vypracovanie rešerši na konkrétne témy.
- Vzdelávacie a voľnočasové centrum pre deti a mládež s exteriérovou terasou ponúka aktivity pre rodičov a deti od najútlejšieho veku.
- Celoročná burza kníh vám pomôže posunúť prečítané knihy ďalším knihomoľom, a naopak, nájsť nový prírastok do vašej knižnice.

Pracoviská knižnice sú napojené na centrálnu databázu, ktorá umožňuje prostredníctvom on-line katalógu **OPAC - vyhľadávanie (kbnm.sk)** vyhľadávanie kníh s náhľadmi obálok a anotáciami, predregistráciu čitateľa, rezervácie, či vytváranie vlastného zoznamu kníh. Registrovaní čitatelia majú prostredníctvom preukazu prístup k svojmu čitateľskému kontu a jeho kontrole. Automatický systém posielá pripomienky k termínu vrátenia kníh a informá-

cie o objednávkach kníh pripravených na vyzdvihnutie. Súčasťou online katalógu sú **E-KNIHY**. S podrobným návodom na stránke <https://www.kbnm.sk/e-knihy/> zvládne ich vypožičanie každý.

Vďaka dotácii z Fondu na podporu umenia vo výške 3200 eur sa naša ponuka rozšírila o 343 titulov z oblasti spoločenských a humanitných vied, ako aj náučnej literatúry. Novinky roku 2022 už nájdete spracované v katalógu:

[Zoznam kníh zakúpených z projektu Akvizícia odbornej literatúry FPU.pdf](#)

Otváracie hodiny centrály knižnice na Pionierskej ul. 12

Pondelok	13.00 – 19.00 h
Utorok	13.00 – 16.30 h
Streda	13.00 – 19.00 h
Štvrtok	13.00 – 19.00 h
Piatok	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 16.30 h

Tel.: 02 / 442 539 85, e-mail: kbnm@kbnm.sk,
www.kbnm.sk, www.facebook.com/kbnm.sk/

Pobočka na Stromovej ulici 18, Kramáre

Rozsiahla ponuka titulov je zameraná na všetky vekové kategórie a počas mojej návštevy bolo vidno, že tu býva naozaj rušno. Prichádzali mamy s deťmi, čitatelia v strednom aj vyššom veku, v drvivej väčšine dievčatá a dámy. Knižovníčka Andrea Matúšková sa takmer nezastavila, prevzala knihy, poradila čitateľom čo si prečítať nabudúce a vo voľných minútach sa pustila do zakladania vrátených zväzkov, aby si ich našli zas noví čitatelia. „Deti z okolitých škôl a škôlok k nám chodia v dohodnutom čase mimo otváracích hodín, aby som sa im mohla venovať. A prichádzajú aj samotné

cestou z vyučovania alebo na krúžok. Urobila si tu domácu úlohu, spolu vyhľadáme informácie potrebné do školy a neskôr ich rodičia vyzdvihnú. Keď sa detí nazbiera viac, robievam im kvízy a ony dokazujú, že majú veľké vedomosti nielen z literatúry, ale aj o filmoch a histórii. Musím byť pozorná a dobre sa pripraviť, inak by ma nachytali na hruškách,“ smeje sa pani Andrea a dodáva, že súčasťou programu sú aj tematické besiedky a výstavy. Krsty kníh, stretnutia s autormi, cvičenia a iné podujatia sa pripravujú vo väčších priestoroch Domu kultúry, v samotnej knižnici nájdete skôr komorné zákutia, kde sa s chuťou začítate do vybraného zväzku. S obľubou ich využívajú mamičky s deťmi, ktoré sem prichádzajú na „podvečerné čítanie“. Spoločne alebo

Pani riaditeľka sa občas stáva „rozprávkovou babičkou“

každá zvlášť predčítajú príbehy svojim potomkom. „Deti čítajú veľa a rady, pýtajú si aj novinky. Postupne smerujem ich pozornosť ku kvalitnejšej literatúre a pozývam do našich priestorov aj ich kamarátov,“ dodáva skúsená knihovníčka.

Otváracie hodiny pobočky Kramáre, Stromová 18

Pondelok	12.00 – 18.00 h
Utorok	13.00 – 16.30 h
Streda	12.00 – 18.00 h
Štvrtok	12.00 – 18.00 h
Piatok	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 16.30 h

Tel.: 02 / 547 710 51, e-mail: stromova@kbnm.sk

Pobočka na Kutuzovovej ulici 15A

Zvonku skôr nenápadná pobočka prekvapí rozsiahlym interiérom a bohatou ponukou kníh. Rovnako ako ostatné pobočky spolupracuje s blízkymi školami a škôlkami, vďaka výbornej dostupnosti sem chodí aj veľa seniorov a zamestnancov z okolitých inštitúcií. Najstaršia čitateľka má 97 rokov a prichádza pravidelne. Knihovníčka Mgr. Mária Michnovičová sa na návštevy seniorov teší: „Životná múdrosť sa nedá nahradiť, vedieme zaujímavé rozhovory a obohacujeme sa navzájom.“ Pani Mária má dobrý odhad, bez dobrého odporúčania od nej neodídete: „No-

vým čitateľom viem odporučiť to, čo sa páči mne. Keď sa trochu spoznáme, vyberám ľuďom literatúru, ktorá vyhovie ich vkusu. Často za mnou chodia mladí recitátori, aby som pre nich našla vhodnú báseň či prózu na súťaže ako Hviezdoslavov Kubín či Šaliensky Maľko. Rada im pomáham a hľadám dielko zodpovedajúce ich naturelu aj veku.“ Vrávi, že počas covidového obdobia si ľudia zvykli viac čítať a uvedomili si, že knihy nemusia vlastniť. Mnohí po rokoch opäť objavili knižnice a to je dobrá správa.

Otváracie hodiny pobočky Kutuzovova 15A

Pondelok	12.00 – 18.00 h
Utorok	13.00 – 16.30 h
Streda	12.00 – 18.00 h
Štvrtok	12.00 – 18.00 h
Piatok	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 16.30 h

Tel.: 02 / 442 576 97, e-mail: kutuzovova@kbnm.sk

Pobočka na Nobelovej ulici 30

Knižnica na sídlisku Dimitrovka sídli v budove bývalého spoločenského centra Vernost', široko-ďaleko je jediným dostupným, a preto aj veľmi obľúbeným kultúrnym stánkom. „Mamičky s deťmi vyhadávajú náš detský kútik, ponúka drobcom množstvo podnetov. Intenzívne spolupracujeme s blízkou školou a materskou školou, čítame, rozprávame sa o literárnych hrdinoch alebo maľujeme. Deti mimoriadne zaujala napríklad prednáška a workshop o vzniku kníh, ktoré im pripravili študenti zo strednej školy masmediálnych a informačných štúdií,“ hovorí Mgr. Ludmila Novák Ducká. „Nezabúdame na seniorov, často k nám zavítajú, veď ich denné centrum sídli v rovnakej budove.“

Pripravuje sa možnosť cvičenia jogy, ktoré by malo prebiehať v stredu od 17. do 18. h. Mamičky z okolia zase uvažujú o príprave kreatívnych dielničiek, premietaní rozprávok či iných aktivít pre deti, o ktorých budú informovať neskôr.

Otváracie hodiny knižnice na Nobelovej ulici č. 30

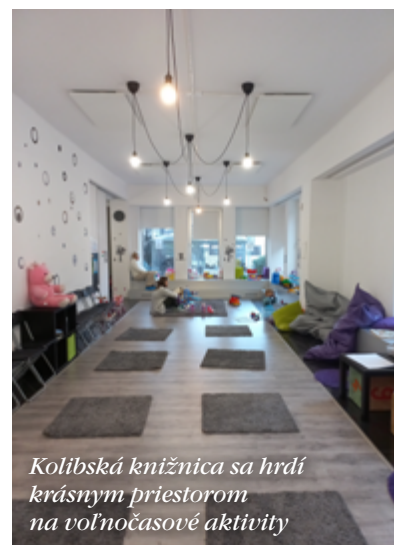
Pondelok	12.00 – 17.00 h
Streda	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 17.00 h
Štvrtok	13.00 – 18.00 h

Tel.: 02 / 442 520 02, e-mail: vernost@kbnm.sk

Pobočka Koliba, Jeséniova ul. 43

Knižnica na Kolibe patrí svojim knižničným fondom medzi menšie pobočky, vládne v nej takmer rodinná atmosféra. Obrovskou výhodou sú krásne priestory kultúrno-informačného centra, kam majú členovia knižnice voľný prístup. „Naša ponuka je prednostne zameraná na deti a mládež, no obľúbené čítanie si tu nájdú aj starší čitateľia. Pokiaľ majú záujem o knihu, ktorú nemáme, väčšinou ich vieme nasmerovať do väčšej pobočky na Stromovú,“ hovorí Mgr. Mária Pozorová. V knižnici zatiaľ pracuje krátko, no ako bývalá učiteľka má veľký záujem rozvíjať vzťahy s blízkou školou i materskou školou na Jeséniovej ulici. „U malých žiakov obvykle prebudíme záujem o knižky a navštevujú nás často, u starších detí sa, žiaľ, záujem vytráca. Premýšľam o tom a chcela by som spolu s učiteľmi rozvinúť aktivity, ktoré by boli pre ne zaujímavé.“

Aj kolibská knižnica ponúka obyvateľom okrem kultúry aj kurzy zdravého pohybu. Pilates si tu môžete zacvičiť v pondelok od 9. do 10. h, v stredu od 17. do 18. h a vo štvrtok od 9. do 10. h. Popri veľkej sále má kultúrno-informačné centrum k dispozícii aj menší priestor, kde je možné uskutočniť vzdelávacie kurzy alebo rôzne kreatívne podujatia. Ak máte záujem zorganizovať podobnú aktivitu ako lektor, prídte sa porozprávať o možnostiach spolupráce.

Kolibská knižnica sa hrdí krásnym priestorom na voľnočasové aktivity

Otváracie hodiny knižnice na Jeséniovej ul. 43

Pondelok	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 17.00 h
Streda	13.00 – 18.00 h
Štvrtok	9.00 – 12.00 h a 13.00 – 17.00 h

Tel.: 02 / 547 910 07, e-mail: koliba@kbnm.sk

Text a snímky Jana Škutková

EKO-podnik verejnoprospešných služieb, Halašova 20, 832 90 Bratislava

v zmysle ustanovení § 281 a nasledujúcich zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanovením § 9a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a ustanovením § 7 Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom Mestskej časti Bratislava-Nové Mesto a s majetkom zvereným jej do správy Hlavným mestom SR Bratislava v platnom znení

vyhlási v marci

OBCHODNÚ VEREJNÚ SÚŤAŽ

na predloženie najvhodnejšieho návrhu na uzatvorenie kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva k hnuiteľnému majetku - technické zariadenie - veľkoplošná LED obrazovka o veľkosti 16,64 m x 5,76 m, s celkovou záberovou plochou 95,85 m² spolu s príslušenstvom.

Súťažné podmienky budú prístupné a je možné ich získať na adrese:

• **Miestny úrad mestskej časti Bratislava – Nové Mesto,**
Junácka č. 1, 832 91 Bratislava, sekretariát prednostu, 4. posch.

alebo

• **EKO-podnik verejnoprospešných služieb**
príspevková organizácia mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, Halašova 20, 832 90 Bratislava
sekretariát riaditeľa, Zuzana Géci

a rovnako

- na webovom sídle mestskej časti Bratislava – Nové Mesto: www.banm.sk
- na webovom sídle EKO-podniku verejnoprospešných služieb <https://www.ekovps.sk/dokumenty-ekovps/vos>
- na úradnej tabuli Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, Junácka č. 1, 832 91 Bratislava

Kam s opotrebovanými pneumatikami?

Pneumatiky doslúžili a vy nevíete ako ich ekologicky a správne zlikvidovať? Najlepšie urobíte, ak ich odovzdáte distribútorovi pneumatík. Ten je podľa Zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. povinný zabezpečiť na svojich predajných miestach spätný zber odpadových pneumatík. A to po celú prevádzkovú dobu bez ohľadu na výrobnú značku a na dátum uvedenia pneumatík na trh,

Opotrebované pneumatiky môžu obyvatelia odovzdať v ktoromkoľvek pneuservise, u predajcu alebo distribútora pneumatík. Tieto subjekty sú povinné postarať sa o ich likvidáciu, recykláciu alebo materiálové či energetické zhodnotenie. Každé takéto miesto označené ako „miesto spätného odberu pneumatík“ je povinné prijať všetky druhy pneumatík, bez ohľadu na miesto ich kúpy, značku alebo veľkosť. Navyše, odovzdanie sta-

rych pneumatík na recykláciu je bezplatné. Všetky poplatky na likvidáciu sú totiž zahrnuté v predajnej cene pneumatík. Distribútor je povinný odobrať pneumatiku bez nárokovania zakúpenia novej pneumatiky a v prípade plnej kapacity miesta je povinný si dohodnúť s koncovým používateľom náhradný termín, kedy odpadovú pneumatiku prevezme (odporúčame najprv telefonicky si preveriť na plnosť). Distribútormi pneumatík sú aj pneuservisy, ktoré prezývajú pneumatiky bez ich predaja a nejde pri tom o prezutie pneumatík v rámci servisu.

Zber pneumatík vykonáva spoločnosť ELTMA, ktorá je organizáciou zodpovednosti výrobcov pre vyhradený prúd odpadu - odpadové pneumatiky. Prehľad zberných miest pneumatík nájdete na stránke: <https://www.eltma.sk/zberna-miesta>.

Pripravujeme kontajnery na jarné upratovanie

Tak ako každý rok, aj túto jar poskytne mestská časť svojim obyvateľom pomoc pri likvidácii veľkorozmerného odpadu. S pristavovaním veľkoobjemových kontajnerov sa začne 13. apríla 2023.

Presný harmonogram rozmiestnenia bude zverejnený na stránke EKO podniku VPS <https://www.ekovps.sk/> a tiež na stránke <https://www.banm.sk/>

Sociálna výdajňa slúži Novomešťanom už desať rokov

Keď pred desiatimi rokmi otvorila mestská časť sociálnu výdajňu potravín a spotrebného tovaru v novomestskej tržnici, jej hlavným cieľom bolo zlepšiť situáciu a uľahčiť nákupy ľuďom, ktorí si tovar za plnú cenu nemohli dovoliť. Málokto asi očakával, že o desaťročie bude sociálna situácia ešte zložitejšia. Vojenský konflikt, energetická kríza a jej dôsledky spôsobujú prudké zdražovanie, čo najviac postihuje práve obyvateľov s nízkymi príjmami.

„Význam tejto služby sa neznižuje, naopak, rastie“, hovorí vicestarosta Pavol Troiak. „Aby sme pomohli čo najširšej vrstve obyvateľov, snažíme sa upevniť spoluprácu s obchodnými

organizáciami a získať nových partnerov, ale aj lepšie definovať podmienky, v ktorých by mohli čerpať pomoc ľudia v ťažkej sociálnej situácii. Výdajňu môžu využívať aj občania Ukrajiny,“ dodáva.

Ľudia vyhľadávajú najmä základné potraviny, ako sú chlieb, mliečne výrobky,

ovocie a zelenina. Výdajňa je otvorená štyri dni v týždni, využíva ju približne 200 klientov. „Tovar nám v súčasnosti venujú pobočky obchodných sietí Tesco, Kaufland, YEME, spoločnosť RAJO, ale aj čerpacie stanice Slovnaft či dm drogerie. Každý

dý deň ráno sa pred výdajňou zhromažďia ľudia a my im rozdelíme tovar, ktorý je k dispozícii. Väčšinou všetci odídu spokojní, snažíme sa vyhovieť aj individuálnym potrebám,“ priblížil svoju prácu Ján Molnár, ktorý sa stará o prevádzku aj zásobovanie výdajne.

V roku 2022 sa vo výdajni rozdelilo:

45 487 kusov ovocia a zeleniny
32 320 kusov mliečnych výrobkov
13 537 ostatných druhov potravín

Podmienky poskytovania pomoci v sociálnej výdajni:

<https://www.banm.sk/zakladne-informacie-o-poskytovani-pomoci-v-socialnej-vydajni/>

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Zaujímá vás, akí sme?

Štatistický úrad pokračuje vo zverejňovaní podrobnejších údajov

Údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 pracovníci štatistického úradu postupne vyhodnocujú do hĺbky a v prehľadných tabuľkách ich sprístupňujú verejnosti. Stránka www.scitanie.sk plní dnes informatívnu úlohu a stala sa hlavným nástrojom šírenia údajov. Prostredníctvom niekoľkých kliknutí sa dozviete podrobnosti o počte obyvateľov, vekovej štruktúre, zastúpení národností alebo príslušnosti k cirkvi, ale aj informácie o kvalite našich obydľí, priemernej veľkosti bytov či spôsobe cestovania do práce.

Nástroj stránky „Moja obec“ ponúka vybrané údaje za každú konkrétnu obec v Slovenskej republike. V prípade Bratislavy a Košíc si môžeme pozrieť aktuálne údaje za mestá aj ich mestské časti.

V Bratislave sa sčítalo 475 503 obyvateľov. Zistíme napríklad, že v nej aktuálne žije 15 397 cudzincov, priemerný vek obyvateľov mesta je 42,49 rokov a Bratislava má hneď niekoľko špecifik. Najviac obyvateľov v SR tu má vysokoškolské vzdelanie – až 174 091, najviac obyvateľov v SR je bez náboženského vyznania – až 206 945 obyvateľov sa nehlási k žiadnemu náboženskému vyznaniu.

Na jednom kilometri štvorcovom žije v hlavnom meste viac ako 1293 ľudí. Obyvatelia Bratislavy žijú v bytoch s priemernou plochou cca 74 metrov štvorcových.

Čo sa dozvedáme o obyvateľoch Nového Mesta?

V našej mestskej časti žije 44 458 obyvateľov, z toho 20 981 mužov a 23 477 žien. Hustota obyvateľstva je o čosi nižšia ako celomestský priemer, t.j. 1186,13 obyvateľov na km². Priemerný vek Novomešťana je 42,01 rokov. Základné vzdelanie má 4 059, stredoškolské 13 200 a vysokoškolské 18 622 osôb. Ekonomicky aktívnych je 24 373 Novomešťanov. Čo sa týka rodinného stavu, status slobodný/slobodná má 19 887 obyvateľov, ženatých a vydatých je 16 464, rozvedených 4313 a vdovcov alebo vdov 2782. Doplníme ešte pár čísel o bývaní. V rodinných domoch máme 2788 bytov a v bytových domoch 21 886 bytov, pričom ich priemerná podlahová plocha je 75,99 m². Ak vás zaujíma viac, navštívte stránku www.scitanie.sk a možno budete prekvapení, čo všetko sa z nej dá dozvedieť. (jš)

Spoločne môžeme zabrániť násiliu páchanému na ženách

Polícia definuje násilie ako akékoľvek konanie, ktoré poškodzuje obeť. Samozrejme, môže sa vyskytovať v rozličných podobách a smutná pravda je, že sa s ním stretáva veľa slovenských žien.

Medzi najčastejšie formy násilia patrí:

- **násilie fyzické** (všetky formy násilného zaobchádzania ako bitie, pálenie cigaretami, ohrozovanie zbraňou až po vraždu),
- **násilie psychické** (nadávky, obviňovanie, vyhrážanie, zosmiešňovanie či odopieranie spánku alebo jedla),
- **sociálne násilie** (izolácia, bránenie kontaktu s rodinou, priateľmi, uzamykanie v byte, prenasledovanie),
- **ekonomické násilie** (obmedzovanie prístupu ženy k peniazom, limitovanie peňazí na chod domácnosti, kontrola príjmov ženy),
- **sexualizované násilie** (všetky sexuálne činy, ktoré sú žene nanútené).

Ako predchádzať násiliu v rodinách?

Najdôležitejšie sú kvalitné rodinné a priateľské vzťahy a výchova k tolerancii. Pre svoje deti sú rodičia vzorom, preto je dôležité, ako sa k sebe vzájomne správajú.

Čo robiť ak sa násilie vyskytne vo vašom okolí?

Násiliu sa darí najmä vďaka mlčaniam. Nezatvárajte pred ním oči a pokúste sa získať čo najviac informácií od obeť. Berte obeť vážne a nezľahčujte to, čo vám hovorí. Povzbudte ju, verte jej a neobviňujte ju. Násilie nemožno ničím vyprovokovať a ani ospravedlniť. Pre násilie neexistuje žiaden dôvod. Ponúknite obeť pomoc v každodenných záležitostiach, prípadne podporu na úradoch a rôznych inštitúciách. Rozprávajte sa o možnostiach riešenia jej situácie, ale zároveň rešpektujte rozhodnutia, ktoré sama urobí. Čím dlhšie sú ženy v násilnom vzťahu, tým ťažšie je pre ne z takéhoto vzťahu odísť, a to najmä v prípade spoločných detí.

Trestným činom domáceho násilia je podľa zákona o obetiach trestných činov trestný čin spáchaný násilím alebo hrozbou násilia na príbuznom v priamom rade, osvojiteľovi, osvojencovi, súrodencovi, manželovi, bývalom manželovi, druhovi, bývalom druhovi, rodičovi spoločného dieťaťa alebo inej osobe, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti. Najtragickejšie je, keď domáce násilie skončí smrťou obeť. Netvárame sa, že sa nič nedeje, až kým sa násilie neprihodí nám, alebo našim blízkym. Zastavme ho spoločne. Je dobré vedieť, že domáce násilie je závažný trestný čin a trestné oznámenie môže podať ktokoľvek, nielen samotná obeť.

(ts MVSR)

História Legiodomov združila miestnu komunitu

Nie každý má to šťastie, že jeho byt alebo dom navrhli architekti, ktorí sa radia k najvýznamnejším na Slovensku. Obyvatelia Legiodomov stvárnených Dušanom Jurkovičom a Jánom Paclom si historickú hodnotu svojich domov uvedomujú. Na spomienkovom stretnutí pri príležitosti 100. výročia vzniku Stavebného družstva čl. Legionárov si pripomenuli historické fakty, zopár mílnikov z minulého storočia a pohovárili sa o svojom dlhoročnom susedskom spolužití. Podľa oficiálnej zápisnice bolo družstvo založené 2. februára 1923 (fungovalo do roku 1951). Dnešného predsedu predstavenstva družstva Legiodomy JUDr. Milana Smutného potešila účasť 52 susedov a záujemcov. Spoločný záujem o históriu priniesol oživenie medziľudských vzťahov, ktoré sa družstvo snaží udržiavať aj dnes.

Ing. Ľudovít Kollárik, autor rozsiahlej faktografickej publikácie o Legiodomoch, ktorú sme predstavili aj čitateľom Hlasu Nového Mesta, priniesol na stretnutie množstvo originálnych dokumentov. Hostia si mohli prezrieť zápisnice z členských

schôdzí, pôvodné architektonické výkresy domov, účtovné záznamy i dokument o vyúčtovaní stavebných záloh v záverečnej etape činnosti. Pripomenul, že stavebné povolenie získalo družstvo 7. decembra a stavať začalo už 10. decembra 1923. Prvá kolaudácia rodinných domov sa uskutočnila 2. januára 1925 a bytové domy boli skolaudované 16. decembra 1925. Zakladajúci členovia, legionári a štátni zamestnanci, splnili podmienky na pridelenie štátnej dotácie na podporu bytovej výstavby vo výške 70 % nákladov. Aby dokázali dofinancovať zvyšných 30 % oslovili 47 bankových ústavov (!).

Podstatne mladší, no pre históriu rovnako zapálený obyvateľ Legiodomov Leoš

Dóra spracoval diplomovú prácu venovanú predovšetkým architektonickej podobe stavieb. Domnieva sa, že kým architekt Jurkovič navrhoval skôr rodinné domy, podoba bytových domov vo väčšej miere ovplyvnil architekt Pacl. K jeho práci sa rozsiahlejším článkom vrátíme v niektorom z budúcich čísel Hlasu.

Ak si chcete prečítať viac o činnosti legionárov a ich stavebného družstva v našej mestskej časti, odporúčame do vašej pozornosti rubriku Potulky históriou v číslach 3 a 4 Hlasu Nového Mesta z roku 2021. Nájdete ich na stránkach:

<https://www.banm.sk/data/att/13861.pdf>

a <https://www.banm.sk/data/att/13989.pdf>

Text a snímky Jana Škutková

Kultúrne dedičstvo kraja sa zachová pre ďalšie generácie

Bratislavský samosprávny kraj postupne digitalizuje predmety kultúrneho dedičstva charakteristické pre naše územie. V databáze, ktorú nájdeme na stránke www.pamatkraja.sk, sa v súčasnosti nachádzajú záznamy o vyše 1500 tradičných predmetoch ako náradie, keramika, textil, kresba či rôzne úžitkové predmety. Databáza sa bude kontinuálne dopĺňať.

Chcete ukázať deťom, ako vyzerali riady, pracovné nástroje či iné úžitkové predmety v časoch, keď ešte chodili do školy ich starí rodičia? Na stránke nájdete vyobrazenie mnohých predmetov každodennej potreby, hračiek, ale aj menej obvyklých vecí. Takým je napríklad obecný bubon, ktorý už mladá generácia (v lepšom prípade) pozná iba z literatúry.

Oblasť bádania a digitalizovania projektu sa koncentrovala na súkromných zberateľov, ktorých zbierky krojov, keramiky, vinárskeho náradia, vinárskych etikiet, čipky, historických fotografií, traktorov a iných ostávali doposiaľ verejnosti neznáme. Súčasťou fondu je napríklad obsiahla zbierka vzorkovníc keramického majstra Heřmana Landsfelda od OZ Modranská Beseda, ktoré sú svojimi motívmi zdrojom inšpirácie pre súčasných tvorcov keramiky. Zdigitalizovaná je aj rozsiahla zbierka keramiky národného umelca Ferdiša Kostku. Najbližšie sa oblasť výskumu zameria na dokumentovanie architektúry v krajine a tiež na drobnú architektúru, ktorá sa z dnešnej krajiny pomaly vytráca do zabudnutia. (red)

Cvernovkári sa pochvália svojou tvorbou

Slovenskí kreatívci pripravili ďalšiu z obľúbených prehliadok zaujímavej domácej tvorby. 25. marca od 10. do 19. hod. sa na Jar-nom Cverna markete predstavia nielen dizajnéri a výtvarníci z ateliérov Novej Cvernovky, ale aj vybrané lokálne značky. Podujatie sa uskutoční v priestoroch bývalej chemickej priemyselovky, dnes už známeho bratislavského kreatívneho, kultúrneho i spoločenského centra na Račianskej ulici 78. „Pri výbere uprednostňujeme výrobcov, ktorí pracujú s ohľadom na ekologický a etický dopad a kvalitu materiálov či surovín. Špecifikom nášho podujatia sú kreatívne workshopy a sprievodný program pre deti aj dospelých,“ hovorí koordinátorka podujatia Katarína Hudáková. Prezrádza, že okrem nákupnej zóny plnej originálnych výrobkov tu nájdeme aj kvalitné gastro prevádzky a množstvo príležitostí na rozhovory so zaujímavými ľuďmi. Ak tunajšie prostredie ešte nepoznáte, využite príležitosť a v poslednú marcovú sobotu prídte nazrieť do zákulisia tvorivého procesu. (jš), snímka Šimon Lupták

V mesiaci knihy vás potešíme darčekom

Mesto v zrkadle času

Publikácia *Premeny Bratislavy* je tu pre tých, čo si veľa pamätajú i pre tých, čo chcú o Bratislave a jej premenách v čase vedieť viac. Prináša svedectvo o tom, ako sa mesto pri Dunaji rozvíjalo, rástlo, ale aj strácalo mnoho zo svojej mestskej originality.

Fotografia zobrazuje realitu v určitom okamihu a v dlhšom časovom úseku môže priniesť unikátne svedectvo. Ako veľmi sa Bratislava zmenila, kde zostala nedotknutá a z akých dôvodov sa tak stalo, ukazuje kniha fotografov Antona Šmotláka a Lubomíra Deáka ako aj spisovateľa Jána Laciku. Ponúka porovnanie historických

a súčasných záberov z tých istých lokalít a prináša zamyslenie nad vynútenými či nevynútenými zmenami. Zastavte sa a pouvažujte aký býval a aký vlastne je bratislavský genius loci.

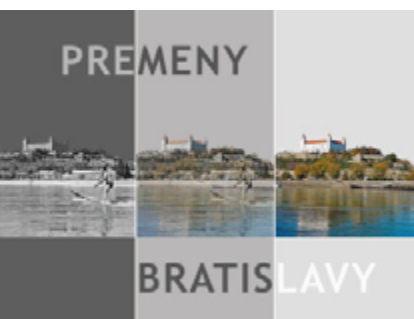
Vydavateľstvo Dajama venuje publikáciu jednému z našich čitateľov. Môžete ju získať, ak nám na pošlete pár riadkov o tom, na ktoré dnes už neexistujúce historické stavby spomínate so smútkom a ktoré z tých súčasných vám, naopak, robia radosť.

Ako funguje svet okolo nás

Mladí čitatelia ocenia, keď im tajomstvá okolo sveta vysvetlí niekto jednoducho a zrozumiteľne. Davidovi Macaulayovi a jeho tímu sa to s pomocou niekoľkých mamutov podarilo navyše aj zábavne a pútavo.

Na dobrodružnej výprave preniknú deti do tajov fyziky, biológie, chémie, geografie i astronómie. Dozvedia sa, že voda je jedinou látkou na Zemi, ktorá sa vyskytuje vo všetkých troch skupenstvách, ako sa meria hustota látok alebo prečo aj ťažké predmety plávajú. Okrem toho si prečítajú všeličo o atónoch a molekulách, energii, teple, zvuku, svetle či magnetizme. Preskúmajú ľudské telo, prejdú sa po našej planéte a svoje putovanie ukončia poznávaním Slnecnej sústavy a galaxie Mliečna dráha... Máte aj vy doma nádejného vedca? Napíšte nám, akou „odbornou“ otázkou vás zaskočil a Mamuti knihu vedy z vydavateľstva Slovart mu venujeme.

Ak chcete získať niektorú z uvedených publikácií, pošlite svoju odpoveď na adresu hlas@banm.sk do 20. marca 2023. Nezapadnite pripojiť telefónne číslo alebo informáciu, ako sa s vami môžeme skontaktovať. (red)

Začiatky môžu byť ťažké... aj pri športovaní

Každé dieťa je iné. Jedno sa bez problémov zapojí do nového kolektívu a neznáme prostredie mu nespôsobí žiadne problémy. Iné musí zozbierať všetku odvalu, aby sa dokázalo pridať k športovému tímu a rozbehnutému tréningovému procesu. Je to prirodzené, šport by mal deťom prinášať radosť a oplatí sa venovať trochu času postupnej adaptácii.

Viacere novomestské školy a škôlky spolupracujú pri príprave športových a tanečných krúžkov s občianskym združením BENITIM. Pozhovárala som sa s jeho členmi o tom, ako povzbudiť menej odvážne deti, keď sa púšťajú do nových aktivít.

„Najdôležitejšie je, aby rodič akceptoval a prijal fakt, že jeho dieťa ťažšie zvláda adaptáciu a ukázal mu, že je pre neho hodnotné. Aby cítilo, že je rodičmi prijímané také, aké je. S jeho nedokonalosťami, aj silnými stránkami. Keď môže v ich prítomnosti zažívať všetky emócie, najmä tie negatívne, ktoré inak rodičia často odmietajú, zľahčujú alebo od nich odvádzajú pozornosť,“ priblížila špeciálna pedagogička Adriana Aganbegovič pocity začínajúcich malých športovcov.

Na všetko sa dá pripraviť

Dieťaťu pomôže, keď ho rodič vopred pripraví na vstup do nového kolektívu a nových situácií. Je dobré rozprávať sa s ním o športe, zobrať ho na prechádzku okolo telocvične a povedať mu, že tam nájde veľa nových kamarátov. *„Poukážte na to, že tam budú zaujímavé farebné hračky - športové pomôcky a konečne si môže vyskúšať ako fantasticky behajú nové tenisky. Budujete mu tým pozitívne pocity pri predstave novej, neznámej činnosti,“* radí pani Aganbegovič *„Deň vopred pomôžeme dieťaťu, zbalíť ruksak s úborom, fľaškou na pitie aj obľúbenou hračkou, ktorá s ním bude na tréningu. Keď potom*

príde deň „D“, udržme ho v psychickej pohode, dodržme bežný denný stereotyp a nezatažujme ho záplavou pokynov, ako sa má či nemá na tréningu správať.“

Rola rodiča počas tréningu

Odborníci vravia, že je dobré prísť za trénerom, aby sa s ním rodič zoznámil. *„Môžete si sadnúť na lavičku alebo sa pridať k deťom. Ak tréner volá deti k sebe, povzbudte svojho potomka, aby šiel tiež, vy však zostaňte na lavičke. Ak sa dieťa pridá samo, zostaňte sedieť, ale buďte prítomný, aby mohlo s vami počas tréningu udržať očný kontakt. Ak to bude potrebovať, môže sa uprostred hry alebo športovej aktivity zastaviť a sadnúť si na chvíľu k vám. Po tréningu mu vy alebo tréner povedzte, že nabudúce už bude*

trénovať ako ostatné deti, teda bez vašej prítomnosti,“ odporúča športový koordinátor Ladislav Klíma.

Počas tréningu by rodič nikdy nemal pokrikovať na dieťa. To, čo má robiť, je úlohou trénera. Dieťa potrebuje vidieť, že autorita je tréner a že aj rodič má k nemu dôveru. Dáva tým jasne najavo, že im obom verí, že situáciu zvládnu sami, bez jeho pomoci. Ak sa však dieťa nedá ku kolektívu nepridá a stále má bariéru, je na mieste vytiahnuť napr. jeho obľúbenú hračku - ktorú si môže položiť blízko miesta, kde cvičí. Tu pán Klíma odporúča vziať dieťa za ruky a zapojiť sa spolu s ním do tréningového procesu. Potom sa môžete postupne vytratiť späť na lavičku. Ak chce dieťa len sedieť, sedte s ním a pozorujte ho. Asi len potrebuje vnímať okolie, zvyknúť si. V takom prípade s ním prídte aj ďalšíkrát.

„Neprirovnávajte deti k iným,“ zdôrazňuje Adriana Aganbegovič smerom k rodičom. *„Akonáhle začnete svoje dieťa porovnávať s tými, ktorým socializácia ide lepšie, vytvárate naň zbytočný tlak. V živote sa učíme prekonávať svoje vlastné hranice, ako my dospelí, tak aj deti. Môžete sa s dieťaťom dohodnúť, kedy by vedelo zostať v novom kolektíve samo. A potom majte dôveru, že to zvládne, aj keby zažilo trošku nepohody. Skúste zavolať kamaráta dieťaťa, aby sa na tréningy pridal. To je najlepšia pomoc pre prekonanie bariéry. Buďte však v rozhodnutiach pevný, aby dieťa cítilo, že cvičenie je to najlepšie pre jeho telo a dušu. Dieťa potrebuje od svojho rodiča zažiť aj jasné*

usmernenie, aby sa naučilo posúvať svoje hranice.“

Čo ak sa dieťa neosmelí ani neskôr?

Aj to sa môže stať. Ak ide o škôlkara, zrejme ešte nedozrel na socializáciu do kolektívu. Je preto vhodné aktivitu odložiť a vyskúšať ju napríklad o tri mesiace neskôr. Pokiaľ ide o školáka, čo sa stáva zriedkavejšie, treba sa s ním rozprávať. O tom, čo zažíva, čo mu vytvára blok, prípadne čo

by potreboval. Možno sa podarí prekážky odstrániť vzájomnou komunikáciou, možno rozhovorom s trénerom a ak sa to nepodarí, je potrebné obrátiť sa na odborníkov. Neexistuje totiž nezvládnutá socializácia, existuje len málo komunikácie, spolupráce, prijatia a dôvery.

Práve preto športový klub spolupracuje s detským psychológom, ktorého tréner osloví, ak to považuje za potrebné. Spoločne potom navrhnu vhodný postup. Pretože tak, ako sú rôzne deti, rôzne sú

aj prístupy k nim. „Raz napríklad prišiel na tréning otec so synčekom. Keď chlapec zistil, že sa má pridať ku kolektívu, usedavo sa rozplakal a plakal 45 minút. Keď sa plač už nedal vydržať, presvedčili sme otecka, aby šiel cvičiť sám. Po chvíli sa synček k ockovi pridal a pri pohybe prestal plakať úplne. O chvíľu sa už smial a keď bolo treba ísť domov, nechcelo sa mu,“ spomína športový tréner.

Jana Škutková v spolupráci s OZ BENITIM

Veverička „Eneška“ pred jarnou časťou futbalovej sezóny

Futbalová jar každým dňom viac a viac klope na červeno bielu bránu štadióna NŠK 1922 pri Kuchajde. Slovné spojenie „zimná prestávka“ úplne stratilo svoj pôvodný význam, veď napokon, posúďte sami: Všetky vekové kategórie od prípraviek až po A-tím mužov sa do tréningového procesu zapojili už 9. januára. Priatelia športu to dobre poznajú, prvé dni prípravy sú hlavne o naberaní sily a behaní. Preto ste väčšinu z našich hráčov a hráčok mohli stretnúť pri prechádzkach okolo Kuchajdy. A pravdepodobne sa tak stalo, lebo farby NŠK s veveričkou na srdci nosí momentálne už 400 členov klubu. Samozrejme, v druhej fáze prišli na rad prípravné zápasy na umelej trávě a v hale, ale aj výjazdy za súpermi na západné a stredné Slovensko, ktoré boli hlavne pre mladšie vekové kategórie veľkým zážitkom. No a veľké zážitky v jarnej časti Majstrovstiev regiónu chce svojim fanúšikom pripraviť aj tím mužov. Preto sa podme pozrieť, čo je nového v kabíne nováčika najvyššej regionálnej súťaže.

Po saudskoarabskej anabáze sa tréner-

ského žezla pri Kuchajde ujal Peter Polák. 69-ročného kormidelníka si možno pamätáte z lavičky Bundesligového tímu TSV 1860 Mníchov, ale hlavne ako trénera Slovenskej reprezentácie do 20 rokov. Spanilú jazdu jeho mužstva na svetovom šampionáte zastavila až Brazília vo štvrtfinále! Novomešťanov posilnili aj noví hráči. Z východného Slovenska pribudli do kolektívu Šimon Gajdoš a Marko Béreš, zo Španielska Ivan López, 24-ročné krídlo odchované Realom Madrid či Leganés. NŠK neupustilo od svojej vízie zapracovať v seniorskom futbale odchovancov, preto z dorastu dostali možnosť Lukáš Farkaš a Karim Abdellaoui.

Jarnú časť sezóny odštartuje A-tím v Mosťe pri Bratislave 19. marca, ale už v sobotu 25. marca je na programe domáce derby o „kráľa Trnavskej cesty“ s SDM Domino z blízkeho Ružinova. Týždeň na to vycestujú Novomešťania do Rohožníka. Zároveň nás počas marca čaká aj boj o semifinále Poháru BFZ.

Keď to zrátame a podčiarkneme, futbalová jar je tu a my vás pozývame zaplniť

tribúny štadiónu NŠK pri Kuchajde a povzbudiť chlapcov v dresoch s veveričkou pri reprezentovaní Nového Mesta. Tešíme sa na vás!

Miroslav Mihalík, NŠK 1922 Bratislava
Snímky Nina Kopnická

Pozývame dievčatá na futbalový nábor

Staň sa aj ty členkou veľkej rodiny NŠK 1922 Bratislava. Do náboru sa môžu zapojiť dievčatá vo veku od 5 do 18 rokov, ktoré rady športujú a chceli by byť členkami kolektívu futbalistiek. Príď na štadión NŠK pri Kuchajde a hraj futbal za veveričky!

Ročníky narodenia náboru:

Prípravka	2017 - 2013
Žiačky	2012 - 2008
Dorastenky	2007 - 2004

Spojte sa so šéftrenerom dievčenských kategórií Markom Kozánkom na čísle 0919 683 537

alebo prostredníctvom e-mailu na adrese nsk1922ba@gmail.com

Zlepšime spolu podmienky pre kultúru, šport a voľný čas v Novom Meste

Chceme vytvárať podmienky pre umeleckú tvorbu, živý, rozmanitý a kultúrou naplnený verejný priestor. My všetci ovplyvňujeme mesto a mesto ovplyvňuje nás. Spoločne prispievame k dostupnejšej ponuke, užšej spolupráci a vytvoreniu efektívneho dotačného systému. Pripravili sme dotazníky, aby sme zistili váš názor a vo vzájomnom dialógu pracovali na kvalitnejších budúcich aktivitách.

- Ak ste umeleckým aktérom, vzdelávacou inštitúciou, športovým klubom, občianskym združením, neziskovou organizáciou, komunitou či osobnosťou Nového Mesta, odpovedzte prosím na otázky v dotazníku:

<https://forms.gle/7CuX4ymFfSSYdkaQ6>

- Ak ste obyvateľom alebo návštevníkom Nového Mesta povedzte nám svoj názor na kultúrny a komunitný život. Zaujíma nás aj efektívnosť marketingových nástrojov, ktorými tieto podujatia propagujeme.

<https://www.banm.sk/povedzte-nam-svoj-nazor/>

V blízkom čase vám ponúkame tretí dotazník, v ktorom sa zameriame na športové aktivity, monitoring ihrísk a voľnočasových aktivít. Na jeho prípravu spolupracujeme s oddelením životného prostredia a územného rozvoja a s EKO-podnikom VPS.

Tešíme sa na vaše odpovede a spoluprácu!

Tím oddelenia kultúry, športu a voľného času BANM

V nedeľu nuda nehrozí

Divadielka, čítačky kníh aj tvorivé dielničky sa stali od februára pevnou súčasťou nedeľného programu rodín v bratislavskom Novom Meste. Deti zo sociálne znevýhodneného prostredia sa na podujatiach môžu zúčastňovať zadarmo.

„Pripravili sme pravidelnú možnosť pre rodiny s deťmi, ako tráviť v nedeľu čas aktívne a neďaleko domu. Chceme vytvoriť priateľské a podnetné prostredie, aby si už novomestskí rodičia nemuseli v nedeľu ráno klásť otázku čo budeme dnes robiť a kam pôjdeme. Budú vedieť, že kúsok od domu ich čaká zaujímavý program. Rodiny v hmotnej núdzi, či tie s deťmi zverenými do starostlivosti, majú možnosť veľmi jednoducho vybaviť si vstup na podujatia zadarmo,“ predstavil nový projekt starosta Matúš Čupka.

Séria nedeľných podujatí odštartovala predstavením *Buwko & Sniwko I.*

a *Klauniáda u Perinčanov*, ktoré 5. februára prilákalo do Strediska kultúry na Vajnorskú desiatky hostí. Deti a ich rodičov čakal interaktívny program o hľadani budúceho povolania, počas ktorého sa naučili chodiť aj na chodúloch a v kreatívnych dielnach si vyskúšali svoju zručnosť.

12. februára sa centrum diania prenieslo na Zimný štadión Ondreja Nepelu, kde si malí aj veľkí športovci užili veselý karneval na ľade. Tretiu februárovú nedeľu sa Novomešťania stretli opäť v Stredisku kultúry na Vajnorskej a zabavili sa s Divadlom Fí a jeho hrou *Recept na leva*. A počas posledného víkendu si prišli na svoje najmä Kramárčania, keď sa v knižnici v Dome kultúry vydali *S loďou do rozprávky*. Aj tu boli súčasťou zážitkového interaktívneho čítania tvorivé dielne.

Aj vám by sa páčilo tráviť voľný čas spoločne a so smiechom? Príďte medzi nás, určite sa nebudete nudieť. Prehľad o pripravovaných podujatiach v najbližších týždňoch nájdete na poslednej strane nášho časopisu a tiež na stránke www.banm.sk.

*Adriana Rabatinová
Snímky Jana Plevová*

Voľný vstup na podujatia Novomestských rodinných nedeľ je možné vybaviť si na Miestnom úrade Bratislava-Nové Mesto, Junácka č. 1, oddelenie sociálnych vecí, tel.: 02/49 253 529. Nárok naň majú rodiny v hmotnej núdzi, ktoré poberajú dávku v hmotnej núdzi z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, ďalej rodiny s príjmom do výšky dvojnásobku sumy životného minima a tiež rodiny, ktoré majú deti zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

Fašiangový karneval sme si užili na korčuliach

Oblúbená Kuchajda nám tohto roku neponúkla možnosť zakorčuľovať si na prírodnej ploche. No karneval, ktorý pre svojich najmenších obyvateľov pripravuje mestská časť, dal všetkým kreatívnym rodičom a deťom príležitosť precvičiť si krásny zimný šport.

V rámci pravidelného programu rodinných nedelí zaplnili 12. februára Zimný štadión Ondreja Nepelu korčuliari v pestrých kostýmoch. Čakal ich nevšedný program, kde okrem zábavy a súťaží mohli aj zdokonaľiť svoju jazdu pod vedením profesionálnych trénerov z korčuliarskej školy Jumping Joe.

Vtipný moderátor Richard Vrablec privítal na ľade starostu Matúša Čupku a spoločne predstavili celý rad významných hostí. Zavítala medzi nás olympionička Agnesa Búřilová, neskoršia legendárna trénerka. Pod jej odborným vedením sa roz-

vinul mimoriadny talent Jozefa Sabovčika a náš bronzový olympionik ako prvý človek v histórii predviedol na vrcholnej súťaži štvoritý skok. Trénerskú kariéru pani Búřilovej prerušil pred tromi rokmi covid, inak by aktívne oslávila na ľade aj svoje 80. narodeniny (tie jej však aj tak nik neverí!). Účastníkov karnevalu pozdravili aj ďalšie športové osobnosti. Jozef Beständig sa do

športových kroník zapísal ako vynikajúci párový krasokorčuliar, keď našu krajinu reprezentoval so svojou sestrou Olinkou. Jozef Liba, v mladších rokoch plavecký šampión, je od roku 2005 generálnym sekretárom Slovenského olympijského a športového výboru. Inšpiráciou pre malých korčuliarov môžu byť 17-ročné nádeje slovenského hokeja Fabian Andrej Ličko a Maxim Petras. Obaja trénujú v HC Slovan

Bratislava a sú členmi juniorskej reprezentácie, s ktorou dosiahli pekné medzinárodné úspechy.

Chuť do zlepšovania zručnosti prebudili v deťoch traja mladučká krasokorčuliari, ktorí predviedli svoje umenie v krátkom programe. Viliam Sabovčík, vo svojich začiatkoch tiež odchovanec Jumping Joe, dokázal, že so svojím menovcom má spoločný aj veľký talent. Lucka Štefanová a Jacopo Boeris tvoria tanečný pár a rovnako patria k našim veľkým nádejam.

A potom už ľad patril všetkým, ktorí prišli popri športovaní ukázať svoje originálne masky. Porota si ich pozorne všimla a v závere predpoludnia vyhodnotia najlepšie nápady. Hodnotnými cenami odmenila vojačika v plynovej maske, rodinku vrecúškových čajov, nanuk a zmrzlinu, dráčika, baletku aj farebného papagája.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Rytmus je náš biznis!

Nejeden chodec sa s trochu začudovaným úsmevom otočil, keď v sobotu 11. februára prúdili do Strediska kultúry na Vajnorskej dámy s apartnými klobúčikmi či kvetinami vo vlasoch. V originálne vyzdobenom foyer však už bolo všetko jasné, zimnú obuv páňov i dám nahradili tanečné topánky a spod kabátov vykuklo dobové oblečenie. Orchester Fats Jazz Band tu v tento večer oživil tradíciu obľúbených prešporských tančiarň a čajov o piatej. K blížiacemu sa sviatku svätého Valentína hral do tanca autentickú hot jazzovú a swingovú hudbu z obdobia 20-tych až 40-tych rokov minulého storočia, ktorá rozihrala žilky nielen zamilovaným párom.

Hudobníci s výnimočným fortieľom používajú zrekonštruované originálne a takmer sto rokov staré hudobné nástroje a hrajú „dobovo korektné“, teda bez moderného frázovania či elektrického klavíra. Ako nám prezradil kapelník, skvelý klavirista a saxofonista Ladislav Fančovič, obleky mužských členov orchestra sú šité na mieru podľa dobových strihov, kým pôvabná speváčka Janka Dekánková sa hrdí svojou zbierkou nádherných šiat a vizážou, ktorá do bodky dodržiava módný štýl tohto obdobia.

Hudba štýlovej slovenskej kapely je známa aj v zahraničí a Va-

lentínsky tanečný večer pritiahol do novomestského stánku kultúry aj hostí z Rakúska, Švajčiarska, Španielska či Írska. Muzikanti swingovali do neskorej noci a s vďačným publikom sa rozlúčili skladbou Rhythm Is Our Bussiness, čo je zároveň názov ich nového pripravovaného albumu.

Jana Škutková

Snímka Rudolf Baranovič

KURZY 2023

STREDISKO KULTÚRY VAJNORSKÁ 21

Každý pondelok, od 17.15 do 20.30 h

Kurz jogy

Kurz s lektorkou Evou Sirotiakovou je zameraný na pohyblivosť kĺbov a prevenciu bolestí chrbtice a prihliada na individuálny stav cvičiaceho. Suma za jedno cvičenie s dĺžkou 90 minút je 5 €. Celý kurz pozostáva z 12 cvičení v celkovej sume 60 €. Prvé stretnutie v pondelok, 6. 2. od 17.15 h (1. skupina) alebo 19.00 h (2. skupina).

Každý pondelok a štvrtok, od 17.00 do 20.00 h

Kurz keramiky

S lektorkou Editou Gregorovou, zameraný na prierez keramickou tvorbou - modelovanie, točenie na kruhu, formovanie, glazúrovanie a vypalovanie. Kurz pozostáva z 12 týždenných stretnutí s dĺžkou 180 minút (pondelok alebo štvrtok), so začiatkom 15. 1. 2023. V cene 138 € je zahrnutý materiál, glazúry aj vypálenie výrobkov. Účastník môže nastúpiť aj v priebehu keramického kurzu.

Každý utorok, od 17.00 do 19.00 h

Kurz kaligrafie

Kaligrafia pod vedením akademickej sochárky Magdalény Burmekovej je určená pre každého, kto chce mať zážitok z písania rukou. Bez predchádzajúcich skúseností sa naučíte teóriu kaligrafie, dozviete sa čo je dôležité pre správne ťahy, tvary a proporcie písmen kurzív a naučíte sa dva štýly ručne písaného písma s rezaným šikmým hrotom či štetcom. Kurz pozostáva zo štyroch stretnutí, od 7. 3. do 28. 3. a je vhodný absolvovať ho v celej dĺžke. Cena kurzu je 60 €.

Každý utorok a štvrtok, od 16.00 do 17.00 h

Kurz Break Dance

S profesionálnymi lektormi Romanom Šamudovským a Jurajom Bujnom. Škola Breaku vznikla v roku 2013 ako prvá tanečná škola na Slovensku zameraná výlučne na Break Dance. Jej cieľom je inšpirovať deti a mládež efektívne tráviť voľný čas, rozvíjať svoj talent, osobnosť a udržiavať fyzickú kondíciu. Tréningy sú určené pre úplných začiatočníkov - deti a mládež. Stačí prísť a vyskúšať si jednu tréningovú hodinu zadarmo. Cena kurzu je 53 € za mesiac, tréningy prebiehajú 2x týždenne, od septembra do konca júna.

Každú stredu, od 17.00 do 20.00 h

Kurz výtvarných techník

Pod vedením akademickej sochárky Magdalény Burmekovej pomocou rôznych výtvarných techník (suchý pastel, akvarel, akryl) rozvíjete maliarske zručnosti a uplatníte svoju výtvarnú fantáziu. Kurz pozostáva z 10 stretnutí, so začiatkom 7. 2. Cena kurzu je 120 €.

Každú stredu, od 18.00 do 19.00 h

Kurz ľudových a historických tancov

nový

Účastníci tanečného štúdia OMNIDANCE sa pod vedením lektorky Sofie Lobunovej naučia choreografiu a históriu spoločenských tancov 19. a 20. storočia, rovnako ako aj izraelských, holandských, francúzskych, škótskych či anglických ľudových tancov. Kurz je vhodný pre páry aj jednotlivcov od 16 rokov. Cena za jednu lekciu pre osobu je 8 €, pre pár 12 €. Kurz prebieha od 25. 1. do konca mája. Zájemcovia sa do kurzu môžu počas jeho trvania prihlásiť kedykoľvek.

Každú stredu, od 18.30 do 20.00 h

Esperanza Dance

Tanečný tréning s prvkami jógy v trvaní 90 minút vedený profesionálnou tanečnicou Madinnou. Jeho prostredníctvom objaví každá žena svoju jedinečnú krásu, zlepši držanie tela, spevní svalstvo a nadobudne elegantnejšiu chôdzu či gestikuláciu. Veľkou inšpiráciou pri tvorbe tohto štýlu bola hudba a tanec z Indie, Orientu, Španielska a Brazílie. Prvá hodina kurzu je pre všetkých účastníkov zdarma. Cena za každý ďalší individuálny kurz je 10 €, päť kurzov za 35 € a jedenásť kurzov za 70 €. Viac informácií o kurze na: www.madinna.eu.

Každú stredu, od 19.00 do 20.00 h

Tanečná terapia pre páry

nový

Kurz pod vedením lektorky Sofie Lobunovej z tanečného štúdia OMNIDANCE je určený pre manželské páry alebo páry, ktoré sú vo vzťahu už dlhší čas. Zoznámite sa s moderným ľudovým tancom v štýle Balfolk, ktorý vám pomôže osviežiť vzťah a lepšie porozumieť vášmu partnerovi nielen v tanci, ale aj v každodennom živote. Cena za jednu lekciu pre osobu je 8 €, pre pár 12 €. Kurz prebieha od 25. 1. do konca mája. Zájemcovia sa do kurzu počas jeho trvania môžu prihlásiť kedykoľvek.

Výuka hrania na husliach

nový

Individuálne lekcie so spevákom, skladateľom, multiinštrumentalistom, finalistom 2. série Slovensko hľadá SuperStar a víťazom slovenského X-Faktoru Petrom Bažikom. Dĺžku trvania kurzu a cenu si zájemcovia dohodnú individuálne.

Maľovanie na hodváb

nový

Využite voľné popoludnie, dotknite sa jedinečného materiálu a zažite radosť z tvorby. Počas jednodňového kurzu v trvaní 180 minút pod vedením akademickej sochárky Magdalény Burmekovej si vďaka tomu vytvoríte originálny doplnok alebo darček. Cena kurzu je 35 €.

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO A NOVOMESTSKÉ DIVADLO, VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60, +421 911 449 688, info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk, www.novomestskedivadlo.sk
Nájdete nás na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>, Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto.

Predaj vstupeniek v pokladni SK Vajnorská každú stredu, od 16.00 do 19.00 h a vždy hodinu pred začiatkom podujatia.

3. 3., piatok, o 18.30 h

Bubnovačka so školou Rytmika.sk

Každý hosť sa stane súčasťou orchestra pod vedením dirigentov z bubnovej školy Rytmika.sk a kapely La3no Cubano.

4. 3., sobota, o 15.00 h

O myške vernej tovariške alebo Do skakavenia priatelia

- predstavenie s Igorom Adamcom a Martinom Vanekom pre deti od 3 do 12 rokov o tom, čo všetko čaká malého diváka a čo sa od neho očakáva, kým herci v divadle začnú hrať.

6. 3., pondelok a 7. 3. utorok, o 19.00 h

Nikdy není pozdě

Komédia Norma Fosteru o dvoch ľuďoch, ktorých životné cesty sa občas pretnú, ale vždy sa vydajú iným smerom. Hrajú Jana Paulová a Václav Vydra.

22. 3., streda, o 19.00 h

Juraj Hnilica s kapelou

Po viac než 20 rokoch na scéne Juraj verí, že muzika je jeho poslaním a spôsobom ako tešiť ľudí, šíriť pozitívnu energiu a posolstvá, ktoré sú súčasťou jeho piesní.

25. 3., sobota, o 18.30 h

Lombardi bál

Prvý ročník galavečera plného prekvapení moderuje a speváckym vystúpením doplní Juraj Bača a Party Beat Band. Roztancuje vás Mário Lopez a jeho tanečnice z Dance Company. Chýbať nebude tombola a módna prehliadka dizajnéra Jozefa Grondžáka a jeho LOMBARDI FASHION HOUSE.

27. 3., pondelok, o 19.00 h

LET 124

Manželia a piloti lietadla zvädzajú v kabíne konverzačnú bitku aj boj o prežitie kvôli stratenému podvozku. Divadelnou komédiou sprevádzajú Lujza Garajová-Schrameková, Dominika Richterová, Juraj Šoko-Tabaček a Peter Sklár.

Čaje o piatej

Tanečné programy s hudbou 60. - 90. rokov
10. 3., piatok od 17.00 do 21.00 h
hudobná skupina Šubinovci
18. 3., sobota, od 17.00 do 21.00 h
hudobná skupina Color

Galéria Gv21, od 7. 3. do 2. 4.

Transformácia

- výstava sochára a maliara Milana Lukáča

KNÍŽNICA BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, PIONIERSKA 12

Tel. +421 244 253 985, e-mail: kbnm@kbnm.sk, www.facebook.com/kbnm.sk

Daruj knihu knižnici

Pri príležitosti mesiaca knihy vyhlasujeme celoročnú zbierku Daruj knihu knižnici. Ak ste v roku 2021, 2022, 2023 dostali, alebo zakúpili knihu a radi by ste pomohli obohatiť ná zbierkový fond, potej nás, ak nám ju darujete .

1. 3. 31. 3. Stratené knihy

Ďalšie veľké knižné pátranie po knihách ukrytých na rôznych miestach mestskej časti. Exteriérová hra pre rodiny s deťmi plná indícií, tajomstiev, dobrodružstiev aj vzdelávania. Viac informácií na FB stránke knižnice.

16. 3. 22. 3. Výstava venovaná rozprávkarovi P. Dobinskému

Výstava detskej tvorby inšpirovanej ilustráciami ľudových rozprávok od najlepších slovenských výtvarníkov.

kultúra

BRATISLAVA - NOVÉ MESTO

MAREC 2023

Každá streda o 17.00 h Knižnica BANM, Pionierska 12

S rozprávkovou Babičkou, 60 min.

Každú stredu v mesiaci vás srdečne pozývame na rozprávkové čítanie do centrálnej knižnice. Spomienka na prvé čítanie s babičkou v novom formáte. Vhodné pre deti v predškolskom roku.

2.3. štvrtok o 18.00 h SK Vajnorská

Šansónový večer, 70 min.

Koncert študentov a pedagógov odboru hudobno-dramatického umenia Konzervatória Tolstého 11 v Bratislave. Hymnu lásky, Padam, padam, Harmonikára a ďalšie slávne šansóny Edith Piaf so svojimi študentmi na hodinách šansónu našťudovali pedagógovia Juraj Ďurdiak a Ľubomír Dolný. VSTUPNÉ: 3 €

5.3. nedeľa o 10.00 h SK Vajnorská

Hravé Nové Mesto, 180 min.

Podujatie organizované mestskou časťou v spolupráci s Ihryskom pre všetkých, ktorí sa radi hrajú spoločenské hry od výmyslu sveta. Určené pre partie, kamarátov, rodiny aj deti. VSTUP VOĽNÝ.

8.3.2023 streda o 16.00 h DK Kramáre

Medzinárodný deň žien, 180 min.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto v spolupráci s miestnym odborom Živena Bratislava pripravili edukačno-hudobný program pre ženy. Pozývame na video-prezentáciu z histórie MDŽ a postavenia ženy v spoločnosti a prezentáciu publikácie 100 rokov Živeny v Bratislave. Na záver vystúpi hudobníčka Andrea Bučková. VSTUP VOĽNÝ

10.3. piatok Knižnica BANM, Pionierska 12

MUDr. Ivan Stodola

Výstava venovaná životu a dielu MUDr. Ivana Stodolu

12.3. nedeľa o 15.00 h SK Vajnorská

Divadlo ŠiBe:

Prešporské rozprávky, 45+ min.

Čo sa dá robiť s duchom, ktorý straší na hrade? Prečo sa hodiny montovali iba na tri strany veže? A ako poraziť tureckú armádu? Stačí kus odvahy, dobré srdce a k tomu dobre upečený, voňavý bratislavský rožok. Ochutnajte ho s nami! Súčasťou podujatia sú aj tvorivé dielne. VSTUPNÉ: 3 €

12.3. nedeľa o 19.00 h SK Vajnorská

Sen každej ženy, 90 min.

Doba je rýchla. Nie je čas nájsť si partnera, uvariť večeru, navštíviť rodičov. Doba je materialistická, tužíme po bohatom partnerovi, luxusnom aute či drahých handrách. Nájsť si partnera v takejto dobe? To je sen každej ženy! Premiéra divadelnej komédie. Hrajú Andrea Karnasová, Andrea Profantová a Braňo Deák. VSTUPNÉ: 16 € (www.ticketportal.sk)

19.3. nedeľa o 15.00 h DK Kramáre

Hravé Nové Mesto, 180 min.

Podujatie organizované mestskou časťou v spolupráci s Ihryskom pre všetkých, ktorí sa radi hrajú spoločenské hry od výmyslu sveta. Určené pre partie, kamarátov, rodiny aj deti. VSTUP VOĽNÝ.

26.3. nedeľa o 15.00 h DK Kramáre

Féder Teáter:

Zlatý hrdina, 50 + min.

Príbeh o hrdinstve v úplne novom svetle. A pritom nie vždy treba premôcť draka či nájsť stratenú princeznú. Niekedy stačí len vyniesť smeti. Získa skromný a chudobný Popolvár ruku princeznej? Súčasťou podujatia sú aj tvorivé dielne. VSTUPNÉ: 3 €

